

Topoteka Vinkovačke jeseni - folklorna, kulturno-turistička i gospodarska manifestacija u digitaliziranom obliku

Martina Matković

Vinkovačke jeseni su manifestacija koja svojim bogatim programom okuplja zaljubljenike u pjesme i plesove Slavonije i Srijema, ali i cijele Hrvatske, pa i dijaspore. Započela je u inat (svojevrsna himna „Jeseni“ jeste pjesma „Inati se, Slavonijo“) zatiračima običaja Slavonije, Baranje i Srijema i prerasla u manifestaciju poznatu u Hrvatskoj i šire te je nedavno proslavila 53. rođendan. Dugogodišnjom tradicijom je postala simbol prostrane i ravničarske Šokadije i Slavonije, te jedan od glavnih zaštitnih znakova ne samo Vinkovaca, nego i čitave Slavonije i Hrvatske. Prve Vinkovačke jeseni organizirane su u rujnu 1966. godine, od kada postaju jedna od najpoznatijih i najvećih manifestacija u cijeloj Hrvatskoj. Manifestacijom se njeguju narodni plesovi, pjesme, nošnje i običaji, kako bi se različite tradicionalne vrijednosti s područja Slavonije, Baranje i Srijema sačuvala od zaborava, a jesen je godišnje doba koje Slavonca najviše nagradi za mukotrpan rad. U kratkom vremenu „Jeseni“ su počele

povezivati sve one koji su zaljubljenici u kulturnu baštinu i običaje. Kroz deset dana trajanja manifestacije u gradu se izmjenjuju različiti sadržaji, dok je u središtu pozornosti folklor. Članovi kulturno-umjetničkih društava odijevaju najljepše narodno ruho, kako bi pokazali bogato nasljeđe, koje im je ostavljeno te tako dokazuju da doista drže do promoviranja i održavanje svojih običaja.

Na manifestaciji sudjeluju lokalni i domaći KUD-ovi, ali i članovi društava iz

drugih hrvatskih krajeva, pa i iz inozemstva. Vinkovačke jeseni su obilježene raznolikim i autentičnim običajima, zvukovima, tamburicom, narodnim ruhom i plesom, dok se raznolikost ogleda i u broju događanja i broju sudionika, kojih je iz godine u godinu sve više.

Uz folklorne večeri, Smotru folkloru, Svečanost otvorenja i ostale brojne sadržaje, vrhunac svakako predstavlja Svečani mimohod svih sudionika u nedjeljno jutro posljednjega dana manifestacije, nakon kojega svi gosti, kao i sudionici, plešu najveće šokačko kolo! Impozantna je to slika kojoj se dive svi gosti grada Vinkovaca, gledatelji, koji prijenos mimohoda prate preko malih ekrana, a posebice Vinkovčani – domaćini najpoznatije folklorne manifestacije u zemlji. Vinkovačkim jesenima se pokušava objasniti smisao za humor, maniri slavonskog puka i sveukupan način života Slavonca.

S obzirom da je riječ o iznimno bitnoj manifestaciji s više od pola stoljeća tradicije, logično je da se istu prilagodi modernom dobu i uz pomoć tehnologije očuva za nadolazeće generacije. Upravo se Topotekom Vinkovačke jeseni želi sačuvati povijest najveće manifestacije na ovom području i omogućiti pristup istoj svim generacijama, tako da kroz virtualnu platformu saznaju što više o „Jesenima“. Ostavština jednog naroda, jedne regije i jednoga grada je nešto što nitko ne može iskorijeniti, a niti kopirati. Ona je trajna i predstavlja jedinstveni spoj kulturne baštine, običaja i autentičnosti. Topoteka Vinkovačke jeseni je nastala suradnjom Udruge Vinkovački šokački rodovi, Turističke zajednice grada Vinkovaca, Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci, Državnog arhiva u Vukovaru i ICARUS Hrvatska, uz neizostavnu potporu Grada Vinkovaca, a sadrži gradivo u privatnom vlasništvu građana Vinkovaca i u

Javno predstavljanje Topoteke Vinkovačke jeseni u gradskoj vijećnici u listopada 2018.
© TZ grada Vinkovaca

vlasništvu institucija na području grada Vinkovaca.

Ova je Topoteka zapravo jedinstvena priča jednoga grada o žiteljima i gostima koji su ispisali povijest najveće manifestacije u ovom dijelu Europe. Ovo je priča koja ima početak i koja ustvari nema kraja, jer je otvorena svima koji se žele uključiti i sudjelovati u očuvanju i promoviranju povi-

Detalj s mimihoda prvih Vinkovačkih jeseni
© Marina Jurković

jesti i tradicije Vinkovačkih jeseni. U tom kontekstu, Turistička zajednica

INFO

Topoteka Vinkovačke jeseni:
<https://vinkovacke-jeseni.topoteka.net/>

Kontakt: stjepan.prutki@davu.hr;
tzvinkovci@gmail.com; tiho98@gmail.com

Najavni plakat prvih Vinkovačkih jeseni 1966. © DAVU, fond Vinkovačke jeseni

Prijedlog grba prvih Vinkovačkih jeseni © Anica Hadžinac

grada Vinkovaca je u nekoliko tjedana provela digitalizaciju svoje arhive o Vinkovačkim jesenima. Ta se arhiva prvenstveno odnosi na nekoliko stotina komada građe – fotografija i raznih dokumenata koji datiraju od samih početaka Vinkovačkih jeseni u šezdesetim godinama, do modernih izdanja manifestacije. U suradnji s drugim institucijama i osobama, trenutno je u Topoteci Vinkovačke jeseni opisano gotovo 900 zapisa, skeniranih u visokoj kvaliteti i dostupnih svim građanima. Sve što je potrebno za pristup je Internet i uređaj koji ima pristup Internetu – uz samo nekoliko klikova svatko može pogledati digitalnu povijest ove manifestacije.

Također, s obzirom da se radi o kontinuiranom projektu, Turistička zajednica grada Vinkovaca redovito održava mjesečna druženja za građane na koja se može donijeti originalna građa iz javnih i privatnih zbirki. Tu građu djelatnici Turistička zajednica grada Vinkovaca digitaliziraju i time čine dostupnom na internetskoj stranici

Topoteke. Istinski vjerujemo kako se radi o značajnom kulturnom i turističkom projektu budući je sada velika količina građe dostupna javnosti, te se nadamo kako će se ova Topoteka dodatno obogatiti u nadolazećim godinama putem suradnje raznih institucija, ali prvenstveno odazivom građana.

Udruga Vinkovački šokački rodovi, koja se svesrdno uključila u ovoj projekt, na neki način ga i inicirala, udruga je građana za očuvanje i promicanje povijesnog, kulturnog i etničkog identiteta vinkovačkog kraja. Udruga je to zaljubljenika u Šokadiju, u Slavoniju, zemlju plemenitu, entuzijasta koji na način kako znaju i umiju žele od zaborava sačuvati tradiciju, dio života nekadašnjeg Šokca. U Vinkovačkim jesenima, čije osnivanje počiva na opredjeljenju da se od zaborava očuva tradicijska kultura, a samim tim i identitet hrvatskog bića, Vinkovački šokački rodovi itekako imaju mjesta. Zajedno s drugima čimbenicima, na svoj način pridonose ostvarivanju ciljeva manifestacije, njezinoj promidžbi i kontinuitetu održavanja. ■

Topoteka Vinkovačke jeseni

